

Bakgrund till ersättnings- föreskrifterna PTSFS 2013:5

Utlämning av lagrade uppgifter
enligt 6 kap. 16 e § Lagen
(2003:389) om elektronisk
kommunikation

Bakgrund till ersättningsföreskrifterna

Utlämning av lagrade uppgifter enligt 6 kap. 16 e § Lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Rapportnummer

PTS-ER-2013:24

Diarienummer

13-12034

ISSN

1650-9862

Författare

Mattias Wellander, Louise Steengrafe, Johan Hansson, Peder Cristvall, Staffan Lindmark, Björn Scharin, Petter Öhrn och Joakim Strålmark

Post- och telestyrelsen

Box 5398

102 49 Stockholm

08-678 55 00

pts@pts.se

www.pts.se

Förord

Sedan den 1 maj 2012 finns det ett krav i lagen att olika uppgifter som uppstår vid kommunikation lagras i sex månader för att kunna användas av brottsbekämpande myndigheter, som till exempel Polisen.

PTS arbetar för att uppgifterna ska hanteras säkert och vara skyddade när tjänsteleverantörerna lagrar dem. PTS har sedan tidigare tagit fram föreskrifter och allmänna råd för säkerhet vid lagring. I december 2013 beslutar PTS om föreskrifter för ersättning vid utlämnande.

I den här rapporten beskriver PTS hur myndigheten har arbetat med framtagandet av föreskrifterna om ersättning vid utlämnande av lagrade uppgifter.

Stockholm 11 december 2013

Catarina Wretman
Divisionschef

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	6
Abstract	8
1 Trafikdatalagring – bakgrund	10
1.1 EU-direktiv grund till dagens bestämmelser	10
1.2 Regeringens utredning	12
1.3 Regeringens proposition och lagstiftningens försening	12
1.4 Fördragsbrott att Sverige inte införlivat EU-direktivet	13
1.5 Gällande lagstiftning (LEK)	13
1.6 Regeringens förordning (FEK) anger vilka uppgifter som ska lagras	14
1.7 EU:s expertgrupp	14
1.8 Översyn av EU-direktivet	15
2 Regelverk och ersättningsmodeller - Ersättning vid utlämnande av uppgifter	17
2.1 Före lagringsskyldighetens ikraftträdande	17
2.2 Efter lagringsskyldighetens ikraftträdande	17
2.3 Så gör andra europeiska länder	18
3 Regelverk – skyddsåtgärder för lagrade uppgifter som påverkar ersättningsnivåerna	21
4 Arbetsprocess vid utlämnanden av lagrade uppgifter	22
4.1 Inledning	22
4.2 Utlämningsregler och kontrollåtgärder som PTS har utgått från	22
4.3 Arbetsmoment hos tjänsteleverantören	25
4.3.1 Mottagande av begäran om utlämnande av lagrade uppgifter	25
4.3.2 Eventuell teknisk utredning för att inhämta sökparametrar	25
4.3.3 Sökning av lagrade uppgifter	26
4.3.4 Redigering av lagrade uppgifter	26
4.3.5 Leverans av lagrade uppgifter	26
4.4 Arbetsmoment mellan tjänsteleverantörer och brottsbekämpande myndigheter	26
4.4.1 Kontakten sker huvudsakligen via traditionella kommunikationssätt	26
4.4.2 PTS har inte beaktat införande av standardiserat gränssnitt	26
5 PTS arbete att ta fram schablonersättningarna i föreskrifterna	28
5.1 Utgångspunkter för PTS arbetsmetod	28
5.1.1 PTS har utgått från de största tjänsteleverantörerna	28
5.2 Förutsättningar för PTS arbete	29
5.3 PTS har genomfört studier hos några utvalda tjänsteleverantörer	30
5.4 Vad avses med en tjänsteleverantör med goda rutiner?	31
5.5 Hur har PTS tagit fram kategorierna för de utlämningsfall som ska ersättas?	31
5.5.1 Kategori 1 – teknisk utredning krävs	31
5.5.2 Kategori 2 – ingen teknisk utredning krävs	32
5.6 Framräknade ersättningsnivåer	32
5.6.1 PTS har inhämtat information från marknaden och myndigheter	32
5.6.2 Kostnader för investeringar i sökverktyg	32
5.6.3 Personalkostnader	32
5.6.4 Under kontorstid	33

5.6.5	<i>Utanför kontorstid</i>	33
5.7	Moment som ersätts vid utlämnande	34
5.7.1	<i>Beräkningsresultat</i>	35
5.8	Möjlighet att begära undantag från schablonen	37
5.9	PTS tidigare förslag på ersättningar	37
6	Övriga aspekter	39
6.1	Hur skulle ersättningsnivåerna påverkas om standardiserat gränssnitt skulle legat som grund för beräkningarna	39
6.2	Automatiserat system för begäran och utlämnande genom ett standardiserat gränssnitt	39
6.3	Behov av indexuppräknig	40
7	Avslutande kommentarer	41
7.1	Utlämningsfall som inte omfattas av PTS föreskrifter	41
7.2	Schablonmodellen	41
7.3	Vilka ersättningar får tjänsteleverantörerna idag?	42
Bilaga 1 – Regeringens förordning över vilka uppgifter som ska lagras		44

Sammanfattning

Sedan den 1 maj 2012 finns det ett krav i lagstiftningen att olika uppgifter som uppstår vid kommunikation lagras i sex månader för att kunna användas av brottsbekämpande myndigheter, som till exempel Polisen.

PTS arbetar för att uppgifterna ska hanteras säkert och vara skyddade när tjänsteleverantörerna lagrar dem. PTS har tagit fram föreskrifter och allmänna råd för säkerhet vid lagring och föreskrifter om ersättning vid utlämnande. I den här rapporten beskriver PTS hur myndigheten har arbetat med framtagandet av föreskrifterna om ersättning vid utlämnande av lagrade uppgifter.

Tjänsteleverantörerna ska ersättas för kostnader som uppstår i samband med utlämnande av lagrade uppgifter. PTS har i sina beräkningar utgått från att det innebär att kostnader för sökverktyg och personalkostnader för handläggningen av ärendet ska ersättas.

PTS har valt att utgå från de kostnader för sökverktyg och personal som de fyra största tjänsteleverantörerna på den svenska marknaden (TeliaSonera, Tele2, Telenor och Hi3G) förväntas ha under tidsperioden 2014-2018. De har alla verksamhet av den omfattningen att de kan förväntas ha goda rutiner och använder sig av sökverktyg med likvärdiga prestanda och kostnader. För närvarande står de tillsammans för mer än 90 procent av samtliga utlämnanden av lagrade uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna.

Tjänsteleverantörens arbete med att lämna ut lagrade uppgifter består av olika moment såsom att söka och leverera de lagrade uppgifterna. PTS har i sina beräkningar av ersättning för utlämnande haft som utgångspunkt att tjänsteleverantörer vid utlämnande bl.a. kontrollerar att beställaren har behörighet att få ut begärda uppgifter och att dessa uppgifter är sådana att de kan lämnas ut. Vidare har myndigheten utgått från att kontakt mellan beställare och tjänsteleverantörer huvudsakligen sker via telefon, fax och e-post. PTS har inte i sina beräkningar utgått från att ett standardiserat gränssnitt, utarbetat av ett standardiseringsorgan, används för begäran och utlämning av lagrade uppgifter.

Ett viktigt underlag för PTS har varit de tidsstudier som myndigheten har genomfört hos några utvalda tjänsteleverantörer. PTS har, på plats, studerat hur mycket tid som personal hos tjänsteleverantörerna måste ägna åt att hantera olika typer av utlämnande av lagrade uppgifter. Genom tidsstudierna har PTS fått en god bild av variationerna i tidsåtgången för olika ärenden.

De ersättningsnivåer som PTS tagit fram kan huvudsakligen delas in i två olika kategorier, främst beroende på hur mycket personaltid som ett ärende medför. Ärenden där den lagringsskyldige måste utföra en teknisk utredning för att

komplettera den uppsättning sökparametrar som krävs för att kunna söka begärda uppgifter har identifierats som en egen kategori. Samtidigt har ärenden, som kan lämnas ut utan särskild teknisk utredning, identifierats som en egen kategori.

Vidare tar PTS ersättningsnivåer hänsyn till om utlämnandet görs under eller utanför kontorstid (vardagar kl. 08.00-17.00).

Abstract

Since May 1, 2012 there is a requirement in place in the law that various information arising in communications is retained for six months in order to be available for use by Law Enforcement Agencies, such as the Police.

PTS ensures that the information is handled in a secure manner and is protected when service providers store it. PTS has developed regulations and general guidelines for security when storing as well as regulations on compensation for disclosure. PTS describes in this report how the authority has been working on the development of regulations on compensation when providing stored information.

The service providers are to be compensated for the expenses incurred when disclosing the data. PTS has in the calculations assumed that it means costs for the search and retrieval tool and staff costs for the handling of the data request.

PTS has chosen to base this on the cost of search and retrieval tools and staff that the four major service providers in the Swedish market (TeliaSonera, Tele2, Telenor and Hi3G) are expected to have over the time period 2014-2018. They all conduct operations to the extent that they can be expected to have sound practices and use search tools with similar performance and costs. Together they currently account for more than 90 per cent of all disclosures of stored data to Law Enforcement Agencies.

The work of the service providers in disclosing the stored data consists of various tasks such as searching and delivering the stored data. PTS calculations for payment for disclosure are based on the service providers, when disclosing, verifying that the requiring agency is authorised to receive the data requested and that this data is such that it can be released. Furthermore, the authority has assumed that contact between requiring agencies and service providers are primarily via telephone, fax and e-mail. PTS has not assumed in its calculations that a standardised interface, prepared by a standardisation body, has been used for the request and delivery of the stored data.

An important basis for PTS has been the work studies that the authority has conducted at some selected service providers. PTS has, on site, studied how much time the staff at the service providers must devote to managing different types of disclosure of stored data. The studies have provided PTS with a good picture of the variations in the time required for various cases.

The compensation levels that PTS has developed can be mainly divided into two different categories, principally depending on how much staff time is required. Cases where the person responsible for storage must conduct a technical investigation to supplement the search parameters that are required

to search for the requested data have been identified as a separate category. Meanwhile, cases which can be disclosed without a specific technical investigation have been identified as a separate category.

Furthermore, the PTS compensation levels take into account if the disclosure is made during or outside office hours (weekdays. 8:00 am to 5:00 pm).

1 Trafikdatalagring – bakgrund

Bestämmelserna om utlämnande av lagrade uppgifter kommer från ett EU-direktiv. De uppgifter som enligt direktivet ska lagras ska kunna svara på frågorna, vem som kommunicerade med vem, när det skedde, var de som kommunicerade befann sig och vilken typ av kommunikation som användes. EU-direktivet reglerar inte frågan om hur kostnaderna som uppstår till följd av direktivets krav ska fördelas, utan lämnar denna fråga helt åt medlemsstaterna att besluta.

1.1 EU-direktiv grund till dagens bestämmelser

Den 28 april 2004 lade Storbritannien, Frankrike, Irland och Sverige fram ett förslag till beslut för ministerrådet om en allmän plikt att inhämta och spara trafikuppgifter för samtliga tjänsteleverantörer av elektroniska kommunikationstjänster under den s.k. tredje pelaren (polissamarbete om brottsbekämpning). Ett år senare ändrades denna inriktning och kommissionen lade istället fram förslaget till direktiv under första pelaren (inre marknad). Det var också detta förslag som blev det slutliga direktivet¹ den 15 mars 2006.

I direktivet fastslogs att medlemsstaterna skulle införa direktivet i nationell lag senast den 15 september 2007 vad avser telefoni och den 15 mars 2009 vad avser internetåtkomst.

Syftet med direktivet är att säkerställa att uppgifter om kommunikation med fast och mobil telefonitjänst, internetåtkomst², e-post och internettelefoni³ lagras så att de brottsbekämpande myndigheterna kan få tillgång till uppgifter för utredning, avslöjande och åtal som avser allvarlig brottslighet.

Leverantörer av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster eller allmänna kommunikationsnät ska enligt direktivet lagra trafik- och lokaliseringssuppgifter om såväl fysiska som juridiska personer, samt de uppgifter som är nödvändiga för att kunna identifiera abonnenten eller den registrerade användaren.

Direktivet kräver att leverantörerna endast lagrar sådana uppgifter som genereras eller behandlas i samband med att de tillhandahåller sina

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/24/EG om lagring av uppgifter som genererats eller behandlats i samband med tillhandahållande av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster eller allmänna kommunikationsnät och om ändring av direktiv 2002/58/EG.

² Med ”internetåtkomst” avses här internettjänster.

³ Med ”internettelefoni” avses här ip-baserad telefonitjänst med telefonnummer.

kommunikationstjänster. I de fall uppgifterna inte genereras eller behandlas av leverantörerna finns det inte heller något krav på att de ska lagras dem.

De uppgifter som enligt direktivet ska lagras ska kunna svara på frågorna, vem som kommunicerade med vem, när det skedde, var de som kommunicerade befann sig och vilken typ av kommunikation som användes.

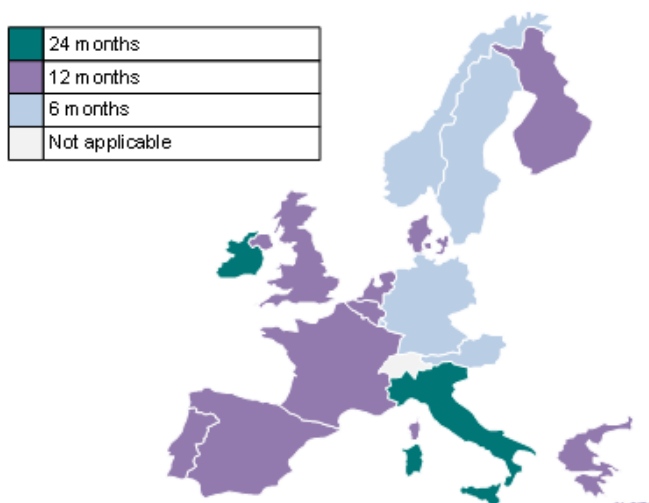
Lagringskyldigheterna rör därmed uppgifter som är nödvändiga för att

- spåra och identifiera en kommunikationskälla
- identifiera slutmålet för en kommunikation
- identifiera datum, tidpunkt och varaktighet för en kommunikation
- identifiera typen av kommunikation
- identifiera användarnas kommunikationsutrustning, eller den utrustning som de tros ha använt
- identifiera geografisk lokalisering av mobil kommunikationsutrustning.

Innehållet i kommunikationen ska enligt direktivet inte lagras.

Direktivet ger möjlighet att välja en lagringstid mellan 6 och 24 månader och i Sverige är den satt till 6 månader. Vilka val andra länder har gjort angående lagringstiden framgår av figuren nedan⁴.

Figure 47 – Data retention maximum periods imposed or proposed
(Cullen research)

---

⁴ Bilden är hämtad från <http://www.cullen-international.com/>.

Direktivet om lagring av trafikuppgifter reglerar inte frågan om hur kostnaderna som uppstår till följd av direktivets krav ska fördelas, utan lämnar denna fråga helt åt medlemsstaterna att besluta.

1.2 Regeringens utredning

I Sverige inleddes arbetet med den nationella lagstiftningen genom att en statlig utredning tillsattes 2006. Den statliga utredningen publicerades i november 2007 (SOU 2007:76⁵) och innehöll ett komplett förslag på hur lagstiftningen skulle kunna se ut för lagring av trafikuppgifter⁶. Utredningen har remissbehandlats av Justitiedepartementet och har sedan utgjort grund för regeringens proposition.

1.3 Regeringens proposition och lagstiftningens försening

Därefter följde en tid av väntan på regeringens proposition för införlivandet av EU-direktivet. Tidpunkten för införandet, enligt direktivet passerades, och i december 2010 överlämnade regeringen propositionen 2010/11:46⁷ till riksdagen.

I propositionen lämnade regeringen förslag på hur direktivet skulle genomföras. När det gäller lagringsskyldigheten föreslogs, att utöver de uppgifter direktivet omfattade, även skulle gälla vid misslyckad uppringning och för uppgifter om lokalisering av mobil kommunikationsutrustning vid kommunikationens slut. Lagringstiden fastställdes till 6 månader.

I frågan om vilka uppgifter som skulle lagras ansåg regeringen att den närmare tekniska beskrivningen av dessa lämpligast skulle tas in i en förordning. Denna förordning publicerades den 3 april 2012 och började gälla från den 1 maj 2012.

Orsaken till att lagstiftningsarbetet drog ut på tiden var att riksdagen vid behandlingen av regeringens proposition den 16 mars 2011 beslutat att

---

⁵ *Lagring av trafikuppgifter för brottsbekämpning.*

⁶ I betänkandet anges att de uppgifter som avses i direktivet är trafik- och lokaliseringsuppgifter samt de uppgifter som behövs för att identifiera en abonnent eller användare. Vidare anges att betänkandet använder det samlande begreppet trafikuppgifter för samtliga nämnda uppgifter (s. 43 SOU 2007:76). Samma ställningstagande görs även på s. 12 i prop. 2010/11:46.

⁷ *Lagring av trafikuppgifter för brottsbekämpande ändamål – genomförande av direktiv 2006/24/EG*

regeringens förslag om hur Sverige skulle genomföra EU:s datalagringsdirektiv skulle vila ett år⁸.

Ursprungligen angavs i prop. 2010/11:46 att lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK) skulle utökas med bestämmelser om trafikdatalagring från och med den 1 juli 2011. I och med bordläggningen flyttades infördedatumet fram till den 1 juli 2012 men när riksdagen antog lagstiftningen tidigarelades tidpunkten och från den 1 maj 2012 gällde lagringsskyldighet i Sverige. Denna tidigareläggning skedde bland annat mot bakgrund av att Sverige var föremål för ett överträdelseförfarande och riskerade ekonomiska sanktioner för att inte ha genomfört direktivet i tid, se 1.4 nedan.⁹

1.4 Fördragsbrott att Sverige inte införlivat EU-direktivet

Direktivet om lagring av trafikuppgifter skulle i sin helhet¹⁰ ha införlivats senast den 15 mars 2009 i nationell rätt i Sverige. EU-kommissionen inledde i april 2009 en talan om fördragsbrott mot Sverige eftersom direktivet ännu inte implementerats. Sverige har medgett talan och har dömts för fördragsbrott den 4 februari 2010.¹¹ Kommissionen har därefter, i mål C-270/11, yrkat att Sverige ska betala såväl löpande vite som ett standardbelopp per dag tills dess implementering av direktivet skett. I en dom den 30 maj 2013 har Sverige sedermera fällts för fördragsbrott och förelagts att till Europeiska kommissionen betala ett belopp på 3 000 000 euro¹².

1.5 Gällande lagstiftning (LEK)

Skyldigheten att lagra trafikuppgifter för brottsbekämpande ändamål framgår numera av bestämmelser i LEK. I Sverige är alla aktörer som är anmälningsskyldiga enligt LEK även lagringsskyldiga sedan den 1 maj 2012.

I 6 kapitlet LEK anges:

- vad som ska lagras (16 a §)
- undantag från lagringsskyldigheten (16 b §)

---

⁸ Enligt grundlagen kan en minoritet som består av mer än 1/6 av de röstande ledamöterna driva igenom en ettårig bordläggning av ett förslag som gäller människors fri- och rättigheter. Denna möjlighet utnyttjades vid riksdagsbehandlingen av regeringens proposition.

⁹ Justitiekanslens betänkande 2011/12:JuU28 - *Lagring av trafikuppgifter för brottsbekämpande ändamål*, s. 15.

¹⁰ I de delar som inte rör lagring av uppgifter rörande Internetåtkomst, Internettelefoni och Internetbaserad telefoni anger direktivet införlivade till senast 2007-09-15.

¹¹ Se mål C-185/09.

¹² Hämtat från <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:225:0006:0007:SV:PDF>>.

- vilka behandlingar som får göras (16 c §)
- hur länge uppgifterna får lagras (16 d §)
- rätt till ersättning i samband med utlämnande av uppgifter (16 e §) samt
- regler om utlämnande av uppgifter (16 f §)¹³.

Enligt 16 a § kan den lagringsskyldige uppdra åt någon annan att utföra lagringen, s.k. tredjepartslagring. Vidare anges i 3 a § att den som är skyldig att lagra uppgifter enligt 16 a § ska vidta de särskilda tekniska och organisatoriska åtgärder som behövs för att skydda de lagrade uppgifterna vid behandling.

Lagringsskyldigheten har knutits till de tjänster som regleras i LEK dvs. elektroniska kommunikationstjänster och tillhandahållandet av allmänna kommunikationsnät. Lagringsskyldigheten omfattar således inte innehållstjänster eller s.k. informationssamhällets tjänster¹⁴.

1.6 Regeringens förordning (FEK) anger vilka uppgifter som ska lagras

Vilka uppgifter som ska lagras har beslutats av regeringen och framgår av 39-43 §§ förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation (FEK) och återges närmare i Bilaga 1. PTS har även tagit fram en vägledning¹⁵ kring vilka uppgifter som ska lagras för brottsbekämpande ändamål.

1.7 EU:s expertgrupp

Under 2008 till 2012 har EU haft en kommissionsledd expertgrupp¹⁶ som bestått av representanter från brottsutredande myndigheter, vissa marknadsaktörer/branschorganisationer, Europaparlamentet och Europeiska

---

¹³ Enligt prop. 2010/11:46 s. 80 ska de lagringsskyldiga bedriva verksamheten så att informationen enkelt kan tas omhand. Det innebär att de lagringsskyldiga måste se till att de brottsbekämpande myndigheterna utan ansträngning kan ta del av uppgifterna även om uppgifterna skulle finnas i exempelvis krypterad form eller komprimerad form hos den lagringsskyldige. Uppgifterna måste dock alltid överlämnas på ett sådant sätt att säkerheten och skyddet för uppgifterna inte eftersätts. PTS har inte bemyndigande att närmare föreskriva om hur lagregeln ska tolkas.

¹⁴ Informationssamhällets tjänster (Information Society Services) avser tjänster som normalt utförs mot ersättning och som tillhandahålls på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare. I begreppet ingår förutom elektronisk handel även övriga tjänster som är kopplade till handel med varor och tjänster via exempelvis Internet. Förutom själva handeln ingår därför bl.a. informationstjänster, finansiella tjänster, fastighetsmäklartjänster, webbhotell och söktjänster. Det krävs att tjänsten tillhandahålls online, dvs. via en förbindelse som möjliggör direkt interaktiv kommunikation.

¹⁵ *Uppgifter som ska lagras för brottsbekämpande ändamål – en vägledning*, PTS 2012-05-23. Hämtat från <http://www.pts.se/upload/Ovrigt/Internet/Tradala/Vagledning_Uppgifter-som-ska-lagras-for-brottsbekampande-andamal.pdf>.

¹⁶ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/police-cooperation/data-retention/experts-group/index_en.htm.

Datatillsynsmannen. Gruppen bildades genom kommissionsbeslut¹⁷ i mars 2008 och är formellt en rådgivande grupp till kommissionen som agerar ordförande. Gruppen ska utgöra en plattform för diskussioner för olika intressenter inom trafikdatalagring. Den ska även mer praktiskt kunna ge råd kring best-practice av olika tillämpningar av direktivet.

Expertgruppen har publicerat 10 dokument inom olika områden. Det kan konstateras att expertgruppen har varit en viktig grupp då den har utgett officiella dokument om hur trafikdatalagringsdirektivet bör tillämpas utifrån olika problemområden. Eftersom direktivet är allmänt hållet och tekniken komplicerad finns troligen ett flertal problemområden.

Expertgruppen har bl.a. publicerat ett dokument¹⁸ som rör ekonomiska aspekter för tjänsteleverantörer vid tillämpningen av datalagringsdirektivet. Dokumentet undersöker bl.a. vilka kostnader som kan uppstå vid införlivande av direktivet, vilka kostnadsfördelningsprinciper som tillämpas i de olika EU-länderna samt att det lämnas förslag på tre olika modeller.

Eftersom gruppen upphörde i slutet av 2012 och att dess verksamhet ansetts betydelsefull har kommissionen¹⁹ bildat en ny expertgrupp med ungefär liknande sammansättning som den förra. Gruppens storlek har utökats till 20 delegater och nu är även Europol medlem. Övriga organisationer som deltar är Cable Europe, EuroISPA, ECTA, ETNO och GSMA. Sverige har en person med från den offentliga sektorn.²⁰ Produkterna som den nya expertgruppen ska ta fram är en handbok kring best-practice om datalagringsfrågor. Handboken planeras vara klar till december 2014.

1.8 Översyn av EU-direktivet

I trafikdatalagringsdirektivet anges i art. 14 att kommissionen ska upprätta en utvärderingsrapport till den 15 september 2010. Denna rapport²¹ blev något försenad och kom i april 2011. Ett antal frågor föreslås ses över inför en

---

¹⁷ COMMISSION DECISION of 25 March 2008 setting up the 'Platform on Electronic Data Retention for the Investigation, Detection and Prosecution of Serious Crime' group of experts.

¹⁸ *Economic impact of Directive 2006/24/EC on providers of e-communication networks and services and reimbursement of costs*

¹⁹ COMMISSION DECISION of 18.4.2013 – C(2013) 2144 final. Hämta från <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/police-cooperation/data-retention/docs/20130418_data_retention_expert_group_decision_en.pdf>.

²⁰ <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail&groupID=2933>.

²¹ REPORT FROM THE COMMISSION TO THE COUNCIL AND THE EUROPEAN PARLIAMENT - Evaluation report on the Data Retention Directive (Directive 2006/24/EC) – COM(2011) 225 final. Hämtat från <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0225:FIN:en:PDF>>.

framtida revision av EU-direktivet, däribland frågan om kostnadsfördelningen mellan det allmänna och tjänsteleverantörerna.

Enligt de indikationer som PTS fått pågår beredning av ärendet fortfarande inom kommissionen och när ett eventuellt nytt eller reviderat direktiv kan förväntas finns det ingen känd tidplan för.

2 Regelverk och ersättningsmodeller - Ersättning vid utlämnande av uppgifter

Fram till den 1 maj 2012 har det inte funnits någon uttryckligt reglerad rätt till ersättning vid begäran om utlämnande även om en etablerad praxis inneburit att sådan ersättning utgått. Ersättningen har i princip utgått och beräknats i varje enskilt fall. Detta har inneburit att det funnits en osäkerhet från både tjänsteleverantörens och den utbetalande myndighetens sida om vilken ersättning som kunnat förväntas i det enskilda fallet. En genomgång som PTS har gjort visar att länderna i EU har olika kostnadsfördelningsprinciper.

2.1 Före lagringsskyldighetens ikraftträdande

Före den 1 maj 2012 fanns ingen lagreglerad lagringsskyldighet i LEK, snarare en skyldighet att utplåna uppgifterna när de inte längre behövdes för abonnent- eller samtrafikfakturerering. Tjänsteleverantörerna hade dock krav på sig att lämna ut de uppgifter som behandlats och som de fortfarande hade tillgång till.

Hittills har det inte funnits någon uttryckligt reglerad rätt till ersättning vid begäran om utlämnande även om sedvänja inneburit att sådan ersättning utgått. Ersättningen har i princip utgått och beräknats i varje enskilt fall, låt vara att det funnits separat ingångna avtal om ersättning mellan de större tjänsteleverantörerna och de brottsbekämpande myndigheterna. Detta har inneburit att det funnits en osäkerhet från både tjänsteleverantörens och den utbetalande myndighetens sida om vilken ersättning som kunnat förväntas i det enskilda fallet. Det har också inneburit en administrativ börda att kostnadsredovisa det enskilda utlämnandet samt en svårighet att planera verksamheten.

2.2 Efter lagringsskyldighetens ikraftträdande

Den lagstiftade lagringsskyldigheten i sig innebär stora investeringskostnader för de lagringsskyldiga, exakt hur stora råder det delade meningar om. Olika beräkningar har påvisat kostnader på allt mellan 200 Mkr till drygt 800 Mkr.²² Denna kostnad täcker såväl system för inhämtning och lagring av data (som inte ska ersättas enligt LEK) som för sökning och utlämnande av data.

EU-direktivet reglerar inte frågan om hur kostnaderna som uppstår till följd av direktivets krav ska fördelas, utan lämnar denna fråga åt medlemsstaterna att

---

²² Prop. 2010/11:46, s. 64.

besluta. Regeringen tar upp frågan om kostnadsfördelningen i förarbetena²³. Regeringens förslag, som också överensstämmer med utredningens förslag, är att leverantörerna ska stå för kostnaderna för lagring, säkerhet och anpassning av systemen.

Det allmänna ska ersätta leverantörerna för de kostnader som hänför sig till utlämnande av uppgifter i enskilda ärenden.

I 6 kap 16 c § LEK anges att uppgifter som lagras får lämnas ut:

- enligt 22 § p 2 och 3 samma lag
- enligt 27 kap 19 § rättegångsbalken
- enligt lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet.

I sådana fall ges den lagringsskyldige genom 6 kap 16 e § LEK en rättighet att erhålla ersättning för den kostnad som uppstår vid själva utlämnandet. I samma paragraf anges att den myndighet som regeringen bestämmer (dvs. PTS) meddelar föreskrifter om ersättningen som avses.

I propositionen diskuteras ersättningsnivån för utlämnande av trafikuppgifter.²⁴ Regeringen anser, i likhet med utredningen (SOU 2007:76), att principerna för den ersättning som myndigheten ska betala för utlämnande av trafikuppgifter bör vara att leverantörerna ska få sina kostnader för att lämna ut trafikuppgifter i enskilda ärenden ersatta. Det konstateras att det torde vara i det närmaste omöjligt att exakt beräkna vad varje enskilt utlämnande av trafikuppgifter kostar. Det rör sig om ett förhållandevis stort antal utlämnanden och kostnaderna kan variera mellan olika leverantörer. Således konstateras att ersättningens storlek därför bör bestämmas enligt vissa schabloner som bygger på beräkningar av leverantörernas kostnader i olika typer av ärenden.

2.3 Så gör andra europeiska länder

Under 2010 skickade PTS en förfrågan till europeiska regleringsmyndigheter/ ministerier/ datainspektionsmyndigheter om bl.a. deras ersättningsprinciper som presenterades i rapporten ”*Lagring av uppgifter för*

---

²³ Prop. 2010/11:46 s. 65 ff.

²⁴ a prop. s. 68 ff.

*brottsbekämpning enligt EU-direktiv 2006/24/EG - Internationell utblick m.m.” (PTS-ER-2011:1).*²⁵

Fem länder lämnade då frågor om kostnadsersättning helt obesvarade. Av resterande svar framgick att sju länder låter de berörda tjänsteleverantörerna bära samtliga kostnader (Danmark²⁶, Italien, Kroatien, Polen, Slovenien, Spanien och Tyskland²⁷). Några länder ersatte investeringar och löpande kostnader (Finland, Frankrike,²⁸ Storbritannien och Tjeckien), alltså en fullständig ersättning.

Under början av 2013 gjorde PTS en kompletterande förfrågan om ersättningsprinciper till Belgien, Nederländerna, Irland, Norge, Schweiz och Österrike. Belgien och Norge²⁹ har ännu inte infört några kostnadsfördelningsprinciper men Belgien har för avsikt att införa partiell ersättning och Norge har på senare tid presenterat ett antal förslag på ersättningsmodeller. Irland låter tjänsteleverantörerna bära samtliga kostnader. I Nederländerna, Schweiz och Österrike ersätts tjänsteleverantörerna för kostnader relaterade till själva utlämningen av lagrade trafikuppgifter, så kallad partiell ersättning, vilket är densamma princip som tillämpas i Sverige.

Tabellen på nästa sida visar en sammanställning av kostnadsersättningar för lagringskyldiga avseende ett urval av länder i Europa under början av 2013.

---

²⁵ <http://www.pts.se/sv/Dokument/Rapporter/Internet/2011/Lagring-av-uppgifter-for-brottsbekampning-enligt-EU-direktiv-200624EG---Internationell-utblick-mm/>

²⁶ Ersätter dock kostnader som hänför sig till utlämnande efter internationella förfrågningar.

²⁷ Dock kan viss ersättning utgå för expertvittnen i samband med domstolsförhandlingar.

²⁸ Anger att de ersätter ”system” och ”dataåtkomst”.

²⁹ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/sd/tema/telekommunikasjon/datalagringsdirektivet.html?id=666723>.

Land	Fullständig ersättning	Partiell ersättning	Ingen ersättning
Finland	X		
Frankrike	X		
Storbritannien	X		
Tjeckien	X		
Nederländerna		X	
Schweiz		X	
Österrike		X	
Irland			X
Danmark			X
Kroatien			X
Slovenien			X
Spanien			X
Tyskland			X
Norge	Har ännu inte implementerat ersättningsprinciper		
Belgien	Har ännu inte infört några principer. Avsikten är partiell ersättning		

3 Regelverk – skyddsåtgärder för lagrade uppgifter som påverkar ersättningsnivåerna

Lagstiftningen innebär att en tjänsteleverantör behöver lagra vissa trafikuppgifter och utplåna dem 6 månader efter att de har genererats. Enligt PTS föreskrifter (PTSFS 2012:4) ska tjänsteleverantören också logga all behandling i behandlingshistoriken. Detta för att kontroll ska kunna ske av att de åtgärder som vidtagits i samband med behandlingen av trafikuppgifterna skett i enlighet med lag och föreskrifter. För detta kan tjänsteleverantören behöva ha särskilda system, så kallade sökverktyg. Detta har beaktats av PTS i samband med kostnadsberäkningarna.

Lagens krav på trafikdatalagring innebär att en tjänsteleverantör av nät och tjänster är skyldiga att lagra vissa trafikuppgifter och utplåna dem 6 månader efter att de har genererats. Uppgifter som begärts utlämnade före utgången av den föreskrivna lagringstiden men som inte har hunnit lämnas ut ska dock lagras tills dess ett utlämnande har kunnat ske och därefter genast utplånas. PTS föreskrifter³⁰ om skyddsåtgärder kräver att tjänsteleverantören loggar all behandling i behandlingshistoriken. Detta är en förutsättning för att kontroll ska kunna genomföras av att de åtgärder som vidtagits i samband med behandlingen av trafikuppgifterna skett i enlighet med lag och föreskrifter.

För att möjliggöra behandling såsom lagring, utlämnande och utplåning av trafikuppgifter samt loggning av behandlingen krävs systemstöd. Systemstöd är också nödvändigt för att tjänsteleverantören bland annat ska kunna se när en uppgift genererades, vad det är för typ av uppgift, den behandling som har skett av uppgiften under lagringstiden, när den ska utplånas och att den har utplånats. Systemen torde innehålla informationen som brottsbekämpande myndigheter efterfrågar när de begär att lagrade trafikuppgifter ska lämnas ut. Tjänsteleverantörer torde således i de flesta fall ha system, s.k. sökverktyg, för att eftersöka efterfrågade lagrade uppgifter, för utlämnande. Detta har beaktats av PTS i samband med kostnadsberäkningarna.

---

³⁰ PTSFS 2012:4, *Post- och telestyrelsens föreskrifter och allmänna råd om skyddsåtgärder i samband med lagring och annan behandling av uppgifter för brottsbekämpande ändamål*. Hämtat från <
<http://www.pts.se/sv/Dokument/Foreskrifter/Tele/PTSFS-20124--foreskrifter-och-allmanna-rad-om-skyddsatgarder-i-samband-med-lagring-och-annan-behandling-av-uppgifter-for-brottsbekampande-andamal/>>.

4 Arbetsprocess vid utlämnanden av lagrade uppgifter

Tjänsteleverantörens arbete med att lämna ut lagrade uppgifter består av olika moment såsom att söka och leverera de lagrade uppgifterna. PTS har i sina beräkningar av ersättning för utlämnande haft som utgångspunkt att tjänsteleverantörer vid utlämnande bl.a. kontrollerar att beställaren har behörighet att få ut begärda uppgifter och att dessa uppgifter är sådana att de kan lämnas ut. Vidare har myndigheten utgått från att kontakt mellan beställare och tjänsteleverantörer huvudsakligen sker via telefon, fax och e-post. PTS har i sina beräkningar utgått från att ett standardiserat gränssnitt, utarbetat av ett standardiseringsorgan, inte används för begäran och utlämning av lagrade uppgifter.

4.1 Inledning

Under arbetet med att lämna ut lagrade uppgifter måste den lagringsskyldige genomföra ett antal administrativa arbetsuppgifter som sträcker sig från mottagande av begäran från brottsbekämpande myndighet till utlämnande av de begärda uppgifterna och avslutande av ärendet internt hos den lagringsskyldige. Denna process och dess arbetsmoment beskrivs i detta kapitel, som en grund för vilka antaganden som ligger bakom de närmare beräkningarna av ersättningen i kapitel 5.

4.2 Utlämningsregler och kontrollåtgärder som PTS har utgått från

Uppgifter som har lagrats för brottsbekämpande ändamål får enligt 6 kap. 16 c § LEK lämnas ut endast enligt någon av följande regler.

- *6 kap 22 § första stycket 2 LEK.* Enligt bestämmelsen ska uppgift om abonnemang på begäran lämnas till åklagarmyndighet, polismyndighet eller annan myndighet som ska ingripa mot ett brott. Skyldigheten gäller oavsett brottets svårighetsgrad. Det krävs inte något domstolsbeslut utan det är tillräckligt att den brottsbekämpande myndigheten har fattat beslut om att begära ut uppgiften från tjänsteleverantören.
- *27 kap. 19 § RB.* Bestämmelsen avser hemlig övervakning av elektronisk kommunikation (s.k. HÖK) och omfattar uppgifter om meddelanden som överförs eller har överförts i ett elektroniskt kommunikationsnät, samt i vilket geografiskt område en viss

elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits. Ett utlämnande enligt denna bestämmelse kräver att förundersökning pågår som avser brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i sex månader samt vissa ytterligare uttryckligen angivna brott. Frågor om tillstånd till övervakning, dvs. utlämnande av uppgifter, prövas av rätten på ansökan av åklagaren. Det krävs alltså som huvudregel ett domstolsbeslut i dessa fall. Ett interimistiskt beslut kan emellertid fattas av åklagare. Ett sådant interimistiskt beslut ska så snart som möjligt prövas av domstol.

- *Lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet.* Bestämmelserna i lagen omfattar historiska uppgifter om meddelanden, lokaliseringssuppgifter och uppgifter om kommunikationsutrustningar inom visst geografiskt område. Uppgiftsinhämtning får ske om åtgärden är av särskild vikt för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år, och skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som åtgärden riktar sig mot eller för något annat motstående intresse. Beslut om inhämtning av uppgifter kan fattas av polismyndighet eller av Tullverket. Beslutsrätten får delegeras till anställd vid myndigheten. Det krävs alltså inget domstolsbeslut vid sådan inhämtning.

Skyldigheten att lagra uppgifter enligt 6 kap. 16 a § LEK omfattar de uppgifter som framgår av 39 – 43 §§ FEK. Ersättningsföreskrifterna omfattar enbart ersättning för utlämnanden av dessa uppgifter. Det kan noteras att ovan angivna bestämmelser omfattar fler typer av uppgifter, men för utlämnande av sådana uppgifter är ersättningsföreskrifterna således inte tillämpliga.³¹

PTS har i sina beräkningar utgått från att det inte alltid krävs ett domstolsbeslut för att tjänsteleverantören ska vara skyldig att lämna ut uppgifter, utan att beslut i flera fall kan fattas av polismyndighet eller åklagare. Oavsett vem som fattar beslutet har myndigheten i sitt arbete utgått från antagandet att det dock torde krävas att beslutet dokumenteras och att varje sådant beslut kan hänföras till ett visst ärende hos beställaren.

Bestämmelserna om utlämnande av uppgifter utgör undantag från huvudregeln i 6 kap. 20 § LEK, vilken ålägger tjänsteleverantörerna tystnadsplikt för uppgifter om abonnemang, innehåll i elektroniska meddelanden och andra uppgifter som angår särskilda elektroniska meddelanden. Tystnadsplikten gäller

---

³¹ Se även avs. 7.1.

alla som har fått del av eller tillgång till sådana uppgifter i samband med tillhandahållande av ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst, således även de enskilda individer som behandlar uppgifter för tjänsteleverantörens räkning. Brytande av tystnadsplikten utgör en straffbelagd handling enligt 20 kap. 3 § brottsbalken. Detta gäller, utom i ringa fall, även om gärningen begås av oaktsamhet.

Vidare har PTS att utöva tillsyn över tjänsteleverantörernas efterlevnad av såväl bestämmelserna om tystnadsplikt i LEK som den särskilda behandlingsregeln i 6 kap. 16 c § LEK. Finner PTS skäl att misstänka att tjänsteleverantören inte efterlever lagen kan PTS underrätta denne om detta samt meddela de förelägganden och förbud som behövs för att rättelse av en överträdelse ska ske.

PTS har inte inom ramen för myndighetens tillsyn prövat frågan om vilka åtgärder som tjänsteleverantören måste vidta för att verifiera att ett utlämnande av uppgifter faller under ett tillämpligt undantag från tystnadsplikten. Klart är emellertid att tjänsteleverantören inte har att pröva den brottsbekämpande myndighetens bedömning avseende vilket brott som myndigheten utreder eller brottets svårighetsgrad³². Eftersom brottets art och svårighetsgrad har betydelse för vilken typ av uppgifter myndigheten har rätt att begära utlämnade (vilken grund för utlämnande som kan tillämpas) har PTS i sitt arbete utgått från antagandet att tjänsteleverantören torde behöva verifiera att den eller de uppgifter som begärs utlämnade omfattas av det lagrum som myndigheten hänvisar till i sitt beslut.

Vidare är det givetvis även viktigt att utlämnande av uppgifter endast sker till någon av de brottsbekämpande myndigheter som äger rätt att begära detta. PTS har i arbetet med framtagande av ersättningen utgått från att tjänsteleverantören vid utlämnandet vidtar rimliga åtgärder för att säkerställa identiteten på den som begär ut uppgifter och vilken myndighet denne arbetar för.

Mot denna bakgrund har PTS i arbetet med att ta fram ersättningsnivåer för utlämnandet av lagrade uppgifter utgått från att följande moment ingår i beställarens begäran om utlämnande av lagrade uppgifter:

- 1) Vilken myndighet som begär ut uppgifterna samt namn, befattning och kontaktuppgifter till den som handlägger ärendet för myndighetens räkning.

---

³² Prop. 1992/93:200 s. 163 ff.

- 2) Grunden för utlämnande av uppgifterna; aktuellt lagrum samt referens till beslut om inhämtning av uppgifter (t.ex. DRID³³-nummer, diarienummer eller liknande).
- 3) Vilka uppgifter som begärs utlämnade.

4.3 Arbetsmoment hos tjänsteleverantören

Den lagringsskyldiges arbete med att lämna ut lagrade uppgifter kan delas upp i följande arbetsmoment

- Mottagande av begäran om utlämnande av lagrade uppgifter och utförande av lämpliga kontrollåtgärder
- Eventuell teknisk utredning för att inhämta sökparametrar
- Sökning av lagrade uppgifter
- Redigering av lagrade uppgifter
- Leverans av lagrade uppgifter

Den beskrivning som följer baseras på studier hos en av de lagringsskyldiga som PTS har kunnat besöka och studera hur handläggningen går till. Kraftfullare sökverktyg för mottagning, sökning och utlämning av lagrade uppgifter påverkar tidsåtgången i vissa av dessa arbetsmoment och utförs i vissa fall helt och hållet av sökverktyget utan inblandning av någon personal.

4.3.1 Mottagande av begäran om utlämnande av lagrade uppgifter

Den lagringsskyldige får en begäran om utlämnande av lagrade uppgifter från brottsbekämpande myndigheter per telefon, fax eller e-post. Den lagringsskyldige kontrollerar i enlighet med vad som anges i 4.2, att beställaren har behörighet att begära ut lagrade uppgifter genom exempelvis motringning eller att nödvändiga referenser och underskrifter finns på begäran. Därefter registrerar den lagringsskyldige ärendet om det är av omfattningen att ersättning ska utgå eller övergår direkt till att söka de lagrade uppgifterna.

4.3.2 Eventuell teknisk utredning för att inhämta sökparametrar

Om begäran om lagrade uppgifter saknar nödvändiga sökparametrar måste en teknisk utredning utföras av den lagringsskyldige som kan röra vilka delar av dennes allmänna kommunikationsnät som har eller eventuellt har varit, involverade i samtal som har ägt rum inom det efterfrågade geografiska området under den aktuella tidsperioden.

---

³³ Data Retention ID.

Om den begärande myndigheten utan utredning kan uppge de nödvändiga sökparametrarna behöver en sådan teknisk utredning inte utföras.

4.3.3 Sökning av lagrade uppgifter

Den lagringsskyldige söker begärda lagrade uppgifter i egna databaser med hjälp av de sökparametrar som den begärande myndigheten har angivit och i vissa fall kompletterade med sökparametrar från egen teknisk utredning.

4.3.4 Redigering av lagrade uppgifter

Beroende på hur den lagringsskyldiges sökverktyg och andra stödsystem levererar de sökta uppgifterna kan den lagringsskyldige vara tvungen att redigera de lagrade uppgifterna innan de levereras till den begärande myndigheten.

4.3.5 Leverans av lagrade uppgifter

Avslutningsvis levererar den lagringsskyldige de begärda uppgifterna per telefon, e-post, fax, cd eller annat överenskommet medium. I samband med detta avslutas också ärendet internt hos den lagringsskyldige.

4.4 Arbetsmoment mellan tjänsteleverantörer och brottsbekämpande myndigheter

4.4.1 Kontakten sker huvudsakligen via traditionella kommunikationssätt

Kontakten mellan brottsbekämpande myndigheter och de lagringsskyldiga vid begäran och utlämnande av lagrade uppgifter sker huvudsakligen per telefon, fax och e-post för begäran, och per telefon, e-post och kurirpost för utlämning av lagrade uppgifter.

I de beräkningar som PTS har gjort av kostnaderna för utlämning av lagrade uppgifter har dessa traditionella sätt att kommunicera varit utgångspunkten. Utlämningen av lagrade uppgifter har förutsatts ske huvudsakligen genom telefon och e-post vilket är de vanligast förekommande metoderna i dag.

4.4.2 PTS har inte beaktat införande av standardiserat gränssnitt

Utöver effektivare sökverktyg finns också planer bland vissa tjänsteleverantörer på att införa ett standardiserat gränssnitt (utarbetat av ett standardiseringsorgan) för begäran och utlämning av lagrade uppgifter för att ytterligare effektivisera ärendehantering och sänka kostnaderna för begärande myndigheter och de utlämnande lagringsskyldiga tjänsteleverantörerna.

PTS ersättningsföreskrifter tar inte hänsyn till hur kostnaderna skulle förändras genom införandet och användandet av ett sådant effektiviserande standardiserat gränssnitt – se 6.1.

5 PTS arbete att ta fram schablonersättningarna i föreskrifterna

De ersättningsnivåer som PTS tagit fram kan huvudsakligen delas in i två olika kategorier, främst beroende på hur stora personalkostnader som ett ärende kräver.

Ett viktigt underlag för PTS har varit de tidsstudier som myndigheten har genomfört hos några utvalda tjänsteleverantörer. PTS har, på plats, studerat hur mycket tid som personal hos tjänsteleverantörerna måste ägna åt att hantera olika typer av utlämnande av lagrade uppgifter. PTS har även tagit hänsyn till investeringar i sökverktyg. De beräknade årskostnaderna för sökverktyget har fördelats på den volym ärenden som de brottsbekämpande myndigheterna har prognostiserat för de kommande fem åren, 2014-2018.

PTS har valt att utgå från de kostnader för sökverktyg och personal som de fyra största tjänsteleverantörerna på den svenska marknaden har.

5.1 Utgångspunkter för PTS arbetsmetod

PTS ersättningsföreskrifter tar hänsyn till kostnaderna för de tekniska system för att söka uppgifterna som ska lämnas ut och för den personal som ska hantera och lämna ut uppgifterna, och dessa personalkostnader i sin tur beroende på om utlämnande sker inom ramen för kontorstid (vardagar mellan kl. 8.00 och 17.00) eller inte.

PTS har vid sin beräkning av schablonersättningarna tagit hänsyn till hur olika typer av utlämnande går till i dag och deras handläggningstider. Hänsyn har även tagits till hur rutiner och handläggningstider förväntas förändras med införandet av moderna sökverktyg hos de tjänsteleverantörer med goda rutiner som PTS beräkning baserar sig på.

De antaganden som framgår i kapitel 4 ligger också till grund för de närmare beräkningarna av ersättningen i detta kapitel.

5.1.1 PTS har utgått från de största tjänsteleverantörerna

PTS har valt att utgå från de kostnader för sökverktyg och personal som de fyra största tjänsteleverantörerna på den svenska marknaden (TeliaSonera, Tele2, Telenor och Hi3G) förväntas ha under tidsperioden 2014-2018. De har alla verksamhet av den omfattningen att de kan förväntas ha goda rutiner och under tidsperioden 2014-2018 förväntas att använda sig av sökverktyg med

likvärdiga prestanda och kostnader. För närvarande står de tillsammans för mer än 90 procent av samtliga utlämnanden av lagrade uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna.

5.2 Förutsättningar för PTS arbete

Utgångspunkten är att den som lämnar ut uppgifterna har rätt till ersättning för kostnader som uppstår som en följd av att de lagrade uppgifterna lämnas ut.

Enligt specialmotiveringen³⁴ är det den myndighet som begärt uppgifterna som ska betala ersättningen. Vidare är det inte meningen att ersättningen ska utgå för varje utlämnad uppgift utan bestämmelsen innebär att ersättning ska betalas för varje begäran.

Utredaren anger i sitt betänkande (SOU 2007:76, s. 264 ff) att det av resurs- och tidsskäl överlägset bästa sättet att reglera ersättningsnivån är att PTS fastställer schabloner och ger riktlinjer för vad som ska gälla i de situationer där det finns anledning att avvika från schablonerna. För att uppnå effektivitet och förutsebarhet bör schablonerna gälla under relativt lång tid. Kostnader som uppstår för leverantörerna när uppgifter lämnas ut är kostnader för tekniska system för att enkelt kunna söka efter de uppgifter som en begäran om utlämnande omfattar och kostnader för drift och underhåll av detta system. Det är också fråga om kostnader för den personal som ska hantera, kontrollera grunden för utlämnandet och lämna ut uppgifterna, samt kostnader för att hitta ett gemensamt gränssnitt till mottagaren så att uppgifterna enkelt kan lämnas ut. Andra faktorer som enligt utredaren skulle kunna påverka nivån för schablonbeloppen är vilka typer av uppgifter som efterfrågas, det antal trafikuppgifter som begäran avser och hur många utlämnanden som måste ske samt tidpunkten när utlämnande begärs och när utlämnandet verkställs. Schablonbeloppen bör bestämmas utifrån de kostnader som en leverantör med goda rutiner har i samband med utlämnande av trafikuppgifter. Vidare bör schablonbeloppen bestämmas utifrån de kostnader som en leverantör med goda rutiner har i samband med utlämnande av trafikuppgifter. Utredaren poängterar vidare att det enbart är historiska uppgifter, dvs. alla uppgifter som inte fortlöpande kan läsas av, som ska tas hänsyn till vid bestämmandet av ersättningens storlek.

I vissa undantagsfall kan det visa sig att kostnaderna för att verkställa en begäran avsevärt avviker från de schablonberäknade nivåerna³⁵. Det kan t.ex. röra sig om en ovanlig eller särskilt komplicerad begäran om utlämnande som kostade betydligt mer än den föreskrivna schablonersättningen. För att detta

---

³⁴ Prop. 2010/11:46 s. 80.

³⁵ Prop. 2010/11:46 s. 70.

inte ska drabba de lagringsskyldiga finns det en möjlighet att frångå schablonen. I dessa fall får ersättning för den uppkomna kostnaden begäras i det enskilda ärendet. Det är rimligt att de lagringsskyldiga i sådana fall också måste presteras en redovisning av den uppkomna kostnaden.

Vid beräkningen av kostnaderna för utlämnande av uppgifterna måste det också beaktas att utredningens förslag inte innebär något krav på en ”jourverksamhet” dygnet runt för leverantörerna.

5.3 PTS har genomfört studier hos några utvalda tjänsteleverantörer

Under 2012 och 2013 har PTS haft tillfälle att bilda sig en uppfattning om hur mycket tid som personal hos tjänsteleverantörerna måste ägna åt att hantera olika typer av utlämnande av lagrade uppgifter. De ingående momenten har hos vissa tjänsteleverantörer kunnat följas och tidsbestämmas i olika omfattning. Dessa tidsstudier av arbetet har gjorts med de då aktuella stödsystemen och har därför bara till viss del kunnat användas för kostnadsberäkningar som legat till grund för föreskrifterna.

Tidsstudierna utfördes på olika sätt hos tjänsteleverantörerna.

I ett fall gjordes tidsstudien som en autentisk fältstudie, dvs. ärenden kom in löpande och hanterades på det vanliga sättet. Detta pågick under loppet av två dagar vilket gav en god bild av variationerna i tidsåtgången för liknande ärenden.

I två andra fall förevisades hanteringen av ett antal förberedda historiska ärenden. Det visade hur de utvalda ärendena hanterades men gav inte samma underlag för att dra slutsatser som i det ovanstående fallet där en riktig fältstudie utfördes.

Den utveckling av stödsystem för inhämtning, lagring, sökning och utlämnande av lagrade uppgifter som har skett, sker och kommer att ske framöver, gör att hanteringen kommer att bli betydligt effektivare och mindre tidskrävande. För att komplettera tidsstudierna hos tjänsteleverantörerna har PTS också inhämtat uppgifter kring tidsåtgång för personal att utföra relevanta administrativa arbetsmoment från leverantörer³⁶ av de sökverktyg som redan är installerade, håller på att installeras eller kommer att installeras inom kort, hos de stora tjänsteleverantörerna.

---

³⁶ Bland annat IDSS, samt Maintrac och Hewlett Packard.

PTS har också tagit del av och hänsyn till de uppgifter som andra tjänsteleverantörer lämnat men som inte har kunnat styrkas av tidsstudier på plats av PTS hos dessa tjänsteleverantörer.

5.4 Vad avses med en tjänsteleverantör med goda rutiner?

Med en tjänsteleverantör med goda rutiner har PTS i detta sammanhang valt att utgå från de största tjänsteleverantörerna och som också gör flest utlämnanden av lagrade uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna. Tjänsteleverantörerna förutsätts ha en sådan omfattning på den utlämnande verksamheten att rutinerna har kunnat effektiviseras så långt som kan begäras i fråga om personals och stödsystems effektivitet, att det går att tala om goda rutiner. PTS har bedömt att TeliaSonera, Tele2, Telenor och Hi3G uppfyller dessa kriterier. För närvarande står de tillsammans för mer än 90 procent av samtliga utlämnanden av lagrade uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna.

5.5 Hur har PTS tagit fram kategorierna för de utlämningsfall som ska ersättas?

Ersättningen bör enligt PTS ta hänsyn till arbetsbördan i att ta fram vissa uppgifter, kostnader för söksystem, olika kostnadsnivåer beroende på om utlämnande sker inom ramen för kontorstid (vardagar mellan kl. 8.00 till 17.00) eller inte. Schablonen bör samtidigt vara så pass enkel till sin natur att den i sig inte leder till någon större administrativ börda.

Personalkostnader i anslutning till själva utlämnandet baseras bl.a. på uppgifter från tjänsteleverantörerna och tidsstudier vid utlämnanden. Kostnaderna för sökverktyg bygger på uppgifter från leverantörer av dessa system och PTS egna kalkylmodeller³⁷ för denna typ av kostnader hos tjänsteleverantörerna.

5.5.1 Kategori 1 – teknisk utredning krävs

PTS har valt att definiera olika kategorier ärenden utifrån hur stora kostnadsskillnaderna förväntas bli mellan olika typer av ärenden. Det är framför allt skillnader i personaltid som påverkar kostnadsskillnaderna mellan olika typer av ärenden. De ärenden som sticker ut i detta avseende är begäran om lagrade uppgifter från ett geografiskt område där den lagringsskyldige måste utföra en teknisk utredning för att komplettera uppsättningen sökparametrar som krävs för att kunna söka begärda uppgifter. Denna typ av ärenden definierades därför som en egen kategori, kategori 1.

---

³⁷ PTS beräknar tjänsteleverantörernas kostnader för en rad olika reglerade tjänster. Dessa beräkningar innehåller väl prövade antaganden om förhållanden och kostnader som även har kunnat användas i detta arbete.

5.5.2 Kategori 2 – ingen teknisk utredning krävs

De moderna sökverktyg som PTS har utgått ifrån vid kostnadskalkylerna förväntas medföra att skillnaden i arbetstid och därmed också kostnaden, blir relativt liten mellan alla andra ärenden där en teknisk utredning *inte* behöver utföras av den lagringsskyldige, som att lämna ut abonnentuppgifter eller listor med telefonsamtal under en viss tid. Därför faller alla dessa andra ärenden in under en egen kategori, kategori 2.

5.6 Framräknade ersättningsnivåer

PTS har vid sin beräkning tagit hänsyn till hur olika typer av utlämnande går till idag och vilka handläggningstider de innebär. Hänsyn har även tagits till hur rutiner och handläggningstider förväntas förändras med moderna sökverktyg som i vissa fall redan är installerade hos de tjänsteleverantörer som PTS beräkning baserar sig på.

5.6.1 PTS har inhämtat information från marknaden och myndigheter

PTS har under arbetet med föreskrifterna inhämtat information från de fyra största tjänsteleverantörerna (TeliaSonera, Tele2, Telenor och Hi3G), ytterligare några tjänsteleverantörer som visat intresse att bidra med information samt brottsbekämpande myndigheter såsom Säkerhetspolisen, Rikspolisstyrelsen, Länskriminalen i Stockholm och Västra Götaland, Rikskriminalpolisen och Tullverket, samt leverantörer av sökverktyg såsom Maintrac, IDSS och Hewlett Packard.

5.6.2 Kostnader för investeringar i sökverktyg

Kostnader för sökverktyget består av investeringar i själva sökverktyget, anpassningar, utbildning m.m. samt löpande kostnader i form av mjukvarulicensavgifter och kostnader för drift och underhåll. I dessa delar har PTS dels hämtat uppgifter från leverantörer av sökverktyg på den svenska marknaden, dels utgått från tidigare vunna erfarenheter från liknande beräkningar av kostnader för stödsystem hos tjänsteleverantörer.

De beräknade årskostnaderna för sökverktyget har fördelats på den volym ärenden som de brottsbekämpande myndigheterna har prognostiserat för de kommande fem åren, 2014-2018. På så vis har en schablonkostnad för sökverktyget per utlämningsärende kunnat beräknas vilket närmare redogörs för i 5.7.

5.6.3 Personalkostnader

Personalkostnaderna för den administrativa hanteringen är baserade på uppgiftsinhämtning och tidsstudier hos tjänsteleverantörer och leverantörer av

sökverktyg. Dessa kostnader motsvarar den förväntade tidsåtgången som fordras för en tjänsteleverantör med goda rutiner som använder sig av ett modernt sökverktyg. Som närmare beskrivet i 4.3 innebär detta följande arbetsuppgifter:

- Mottagande av begäran om utlämnande av lagrade uppgifter och utförande av lämpliga kontrollåtgärder
- Eventuell teknisk utredning för att inhämta sökparametrar (kategori 1)
- Sökning av lagrade uppgifter
- Redigering av lagrade uppgifter
- Leverans av lagrade uppgifter

Personalkostnaden motsvarar den för en anställd hos en lagringsskyldig med administrativa uppgifter och med relevant utbildning och bakgrund.

Personalkostnaderna för inhämtning av uppgifter från det allmänna kommunikationsnätets utbredning för det efterfrågade geografiska området som används för ärenden under kategori 1, är huvudsakligen baserade på tidsstudier hos tjänsteleverantörer. Personalkostnadsnivån³⁸ motsvarar den för en tekniker med relevant utbildning och bakgrund.

5.6.4 Under kontorstid

PTS har i ersättningsföreskrifterna gjort skillnad mellan om utlämnandet sker på kontorstid eller inte. Kontorstid har i föreskrifterna definierats som vardagar mellan kl. 08.00 – 17.00. Begreppet vardagar har angivits i enlighet med lag (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid vilket innebär att såsom vardagar räknas inte midsommarafton, julafton och nyårsafton.

5.6.5 Utanför kontorstid

Det ska i sammanhanget understrykas att lagringsskyldigheten inte i sig innebär något krav för de lagringsskyldiga att ha beredskap för utlämnande annat än på kontorstid. Det framgår av 6 kap 16 f § LEK att verksamheten ska bedrivas så att utlämnandet sker utan dröjsmål. I förarbetena³⁹ har angivits att detta i normala fall innebär att processen ska ha påbörjats inom en timme från det att begäran inkommit och den lagringsskyldige blivit medveten om den. Vidare anges att den lagringsskyldige kan komma att behöva arbeta med utlämnandet utanför kontorstid. Hur snabbt ett utlämnande ska ske i det enskilda fallet är en

---

³⁸ Kostnadsnivåerna är hämtade från den kostnadsberäkningsmodell (LRIC - Long Run Incremental Cost) som PTS bl.a. använder för beräkning av grossistpriser.

³⁹ Prop.2010/11:46 s. 80, jfr. SOU 2007:76, s. 181.

fråga som kommer att få avgöras av de brottsbekämpande myndigheterna och leverantörerna i varje situation.⁴⁰

Det finns därför anledning att i ersättningsföreskrifterna ta upp den omständigheten att ett utlämnande kan ske utanför kontorstid vilket innebär större administrativa kostnader i form av ersättning för obekvämt arbetstid. Ersättningarna blir därmed mer rättvisande än om en sådan högre kostnad inte skulle speglas i föreskrifterna.

5.7 Moment som ersätts vid utlämnande

De huvudsakliga administrativa momenten vid utlämnande av lagrade uppgifter förväntas vara mottagande av begäran om utlämnande av lagrade uppgifter, utförande av lämpliga kontrollåtgärder, inmatning av sökparametrar i sökverktyg, redigering, samt slutligen utlämnande av de begärda lagrade uppgifterna.

Förutom tidsåtgången för administrationen av utlämnandet för kategori 1, förväntas tjänsteleverantören också i genomsnitt behöva omkring 45 minuter för att bereda en begäran om utlämning av lagrade uppgifter där den begärande myndigheten inte har alla nödvändiga uppgifter för att den lagringsskyldiga ska kunna genomföra utlämnandet. Det har varit vanligt förekommande att tjänsteleverantören har varit tvungen att utreda vilka delar av dennes allmänna kommunikationsnät som har eller eventuellt har varit involverade i samtal som har ägt rum inom det efterfrågade geografiska området. De begärande myndigheterna har också möjlighet att ange nödvändiga parametrar för tjänsteleverantörens allmänna kommunikationsnät som är relevanta för det efterfrågade geografiska området. I det senare fallet behövs ingen teknisk utredning varför ersättning ska utgå enligt kategori 2.

Hanteringstiden för administration av utlämnandet förväntas i genomsnitt bli 6,5 minuter för kategori 1, samt 3,7 minuter för kategori 2⁴¹.

Tidsåtgången för administrationen av utlämnanden av kategori 2 är ett viktat genomsnitt av de utlämnanden (med sinsemellan något olika hanteringstider) som förväntas gälla under den aktuella tidsperioden.

---

⁴⁰ PTS har ansvar för tillsyn av att leverantörerna lever upp till sina skyldigheter i denna del.

⁴¹ Dessa värden skiljer sig från de som felaktigt förekommer i Konsekvensutredningen (dnr. 12-4585 aktbilaga 151).

5.7.1 Beräkningsresultat

Sökverktygskostnaden per utlämnande för en tjänsteleverantör med goda rutiner har beräknats till 127 kronor. De fyra tjänsteleverantörer som dessa kostnader är baserade på har antagits svara för 90 procent av de i genomsnitt 53 000 årliga utlämningsärenden som de svenska brottsbekämpande myndigheterna har prognostiserat för tidsperioden 2014-2018.

Utgångspunkten för beräkningen har varit de prisuppgifter som PTS fått kännedom om för det sökverktyg som har valts av ett flertal tjänsteleverantörer med goda rutiner på den svenska marknaden. Därtill har en uppskattning av den samlade investeringskostnaden gjorts för de fyra största tjänsteleverantörerna, som sammantaget förväntas stå för omkring 90 procent av det totala antalet utlämningsärenden i genomsnitt under prognosperioden.

Investeringen skrivs av under den ekonomiska livslängden vilken har uppskattats till tre år. För att tjänsteleverantörens kapitalkostnad ska speglas i beräkningen har en kalkylränta på 8,8 procent tillämpats. Det är den kalkylränta som PTS i övrigt tillämpade för jämförbara beräkningar.

Årliga schablonkostnader har lagts till för mjukvarulicenser på 20 procent och för drift och underhåll på 10 procent, baserade på investeringskostnaden.

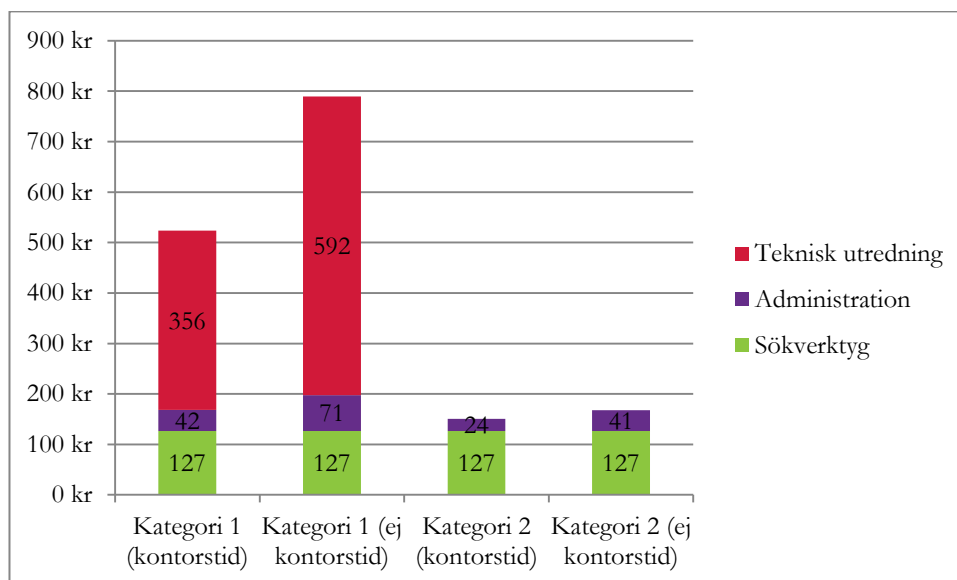
Den administrativa personalens kostnad per timme är under kontorstid beräknad till 384 kronor och utanför kontorstid till 654 kronor. Kostnaderna blir följaktligen 42 kronor och 71 kronor för kategori 1 under respektive utanför kontorstid, och 24 kronor och 41 kronor för kategori 2 under respektive utanför kontorstid, för den administrativa hanteringen.

Den personal som avses utreda frågan om det allmänna kommunikationsnätets utbredning i kategori 1 medför en kostnad per timme på 474 kronor under kontorstid och 789 kronor utanför kontorstid. Kostnaderna blir följaktligen 356 och 592 kronor för utredningen om det allmänna kommunikationsnätets utbredning för kategori 1, under respektive utanför kontorstid.

Sammantaget blir kostnaderna för sökverktyg och personal 524 kronor och 789 kronor för kategori 1, och 151 kronor och 168 kronor per utlämnande för kategori 2, under respektive utanför kontorstid.

Ersättningar (kronor)	Kategori 1		Kategori 2	
	Kontorstid	Ej kontorstid	Kontorstid	Ej kontorstid
Administration	42	71	24	41
Teknisk utredning	356	592		
Sökverktyg	127	127	127	127
Summa	524	789	151	168

Diagrammet nedan visar hur ersättningens beståndsdelar och nivåer i de två kategorierna och fyra fallen vilket också sammanfattas i tabellen ovan.

Eftersom schablonersättningar i sig inte är exakta har PTS valt att avrunda beloppen i föreskrifterna till nedanstående nivåer:

Ersättningar (kronor)	Kategori 1		Kategori 2	
	Kontorstid	Ej kontorstid	Kontorstid	Ej kontorstid
Summa	525	790	150	170

5.8 Möjlighet att begära undantag från schablonen

I vissa undantagsfall kan det visa sig att kostnaderna för att verkställa en begäran avsevärt avviker från de schablonberäknade nivåerna. Det kan t.ex. röra sig om en ovanlig eller särskilt komplicerad begäran om utlämnande som kostar betydligt mer än den föreskrivna schablonersättningen. För att det inte ska drabba de lagringsskyldiga finns det en möjlighet att frångå schablonen. I dessa fall får ersättning för den uppkomna kostnaden begäras i det enskilda ärendet. Det är rimligt att de lagringsskyldiga i sådana fall också måste prestera en redovisning av den uppkomna kostnaden.

5.9 PTS tidigare förslag på ersättningar

Under 2012 presenterade PTS ett första förslag på föreskrifter. Dessa byggde huvudsakligen på uppgifter från tjänsteleverantörerna och befintliga sökverktyg och arbetssätt för utlämnande av uppgifter. Med utgångspunkt från dessa uppgifter definierades och kostnadsbestämde de mest vanligt förekommande utlämningsärendena. Endast personalkostnader var ersättningsgrundande i det förslaget. Inkomna remissvar på förslaget från 2012 föranledde PTS att arbeta om föreskrifterna och konsekvensutredningen vilka sedan åter remissbehandlades under 2013.

De föreskrifter som PTS beslutat, och som träder ikraft den 1 januari 2014, bygger huvudsakligen på tidsstudier hos tjänsteleverantörer och uppgifter från leverantörer av sökverktyg. Förutom personalkostnader har också kostnader för själva sökverktyget tillkommit. Istället för att tillämpa ett större antal fördefinierade ärendetyper (sju olika typer av kategorier), i enlighet med PTS första föreskriftsförslag från 2012, har dessa nu skurits ner till två stycken där den uppskattade hanteringstiden för personal för respektive ärendetyp har varit avgörande. Endast ärendetyper med väsentlig skillnad i hanteringstid för personalen har varit skäl till att definiera olika ärendetyper.

I utredningen från år 2007 ansåg leverantörerna och de brottsbekämpande myndigheterna att kostnaden i ett normalt ärende uppgick till 1 500-2 000 kronor⁴². Det är dock inte preciserat vad som ansågs vara ett normalt ärende eller vilken typ av kostnader som var inkluderade. PTS beräkningar baserar sig på moderna och effektiva sökverktyg som ger kortare hanteringstider och lägre personalkostnader. Just dessa sökverktyg och tillhörande rutiner torde ha utvecklats mycket sedan år 2007.

---

⁴² Prop. 2010/11:46 s. 69 f, och SOU 2007:76 s. 242.

6 Övriga aspekter

6.1 Hur skulle ersättningsnivåerna påverkas om standardiserat gränssnitt skulle legat som grund för beräkningarna

Det europeiska standardiseringsorganet ETSI⁴³ har utarbetat en specifikation⁴⁴ för ett gränssnitt för begäran och utlämnande av lagrade uppgifter i enlighet med EU-direktivet. ETSI-specifikationen beskriver ett elektroniskt gränssnitt, men anger även hur gränssnittet skulle kunna tillämpas helt manuellt i en bilaga (Annex I). ITS⁴⁵, som är ett svenskt standardiseringsorgan, har utarbetat en nationell tillämpningsanvisning, Report ITS 27⁴⁶, som är baserad på ETSI-specifikationen.

Hade PTS valt att basera ersättningsföreskrifterna på att begäran och utlämnande av lagrade uppgifter skulle ske med hjälp av ett gränssnitt som utarbetats av ett standardiseringsorgan, exempelvis baserat på Report ITS 27, hade personalkostnaderna för de administrativa momenten minskat varför också ersättningsnivåerna för dessa moment hade blivit motsvarande lägre. Kostnaden för sökverktyget skulle å andra sidan ha ökat något men mindre än personalkostnaderna för de administrativa momenten hade minskat. Totalt sett skulle ersättningsnivåerna ha varit lägre.

6.2 Automatiserat system för begäran och utlämnande genom ett standardiserat gränssnitt

Den frivilliga ITS-specifikationen Report ITS 27 anger att dess tillämpning avser en automatiserad begäran och utlämnande av trafikuppgifter mellan tjänsteleverantörer och brottsbekämpande myndigheter.

Generellt ser PTS positivt på standardiserade lösningar inom området elektronisk kommunikation. En typ av sådan standardiserad lösning skulle kunna avse att ha ett standardiserat gränssnitt, för att därmed effektivisera överföring och ha samma format för uppgifterna, vid begäran och utlämning av lagrade uppgifter mellan tjänsteleverantörer och brottsbekämpande myndigheter. PTS anser dock inte att ett standardiserat gränssnitt alltid innebär detsamma som att tillämpa en automatiserad process vid begäran och utlämning av sådana lagrade uppgifter.

---

⁴³ European Telecommunications Standards Institute, www.etsi.org.

⁴⁴ *Lawful Interception (LI); Retained data handling; Handover interface for the request and delivery of retained data.* ETSI TS 102 657. Hämtat från

<http://www.etsi.org/deliver/etsi_ts/102600_102699/102657/01.12.01_60/ts_102657v011201p.pdf>.

⁴⁵ Informationstekniska Standardiseringen, www.its.se.

⁴⁶ *Gränssnitt för begäran och utlämnande av trafikuppgifter för brottsbekämpande ändamål.* Report ITS 27, 2012-08-01. Hämtat från <<http://www.its.se/standards/ss6363x/Report-ITS27-Ed1.pdf>>.

PTS har vid sina beräkningar av ersättningen utgått från att varken ett standardiserat gränssnitt eller helautomatiska system/processer används vid begäran och utlämning av lagrade uppgifter. Frågan om automatiserat system kan dock komma att bli föremål för prövning inom ramen för PTS tillsyn.

6.3 Behov av indexuppräknings

PTS har övervägt om ersättningsbeloppen bör indexeras. Myndigheten har dock valt att inte föreskriva om sådan indexerad beräkning med hänsyn till att ökande volymer troligtvis kommer innebära att hanteringen kan effektiviseras hos de lagringsskyldiga. Denna omständighet tillsammans med de över lag sjunkande kostnaderna för sökverktyg i förhållande till prestanda kompenserar väl för vissa stigande kostnader i Sverige.

7 Avslutande kommentarer

7.1 Utlämningsfall som inte omfattas av PTS föreskrifter

PTS ersättningsföreskrifter, PTSFS 2013:5, för utlämning av lagrade uppgifter gäller endast för de uppgifter som ska lagras enligt 6 kap 16 a § LEK. Vilka uppgifter som avses framgår närmare av uppräkningsen i 39-43 §§ i FEK – se avsnitt 1.6 och bilaga 1.

De aktuella uppgifterna får endast behandlas för utlämnande:

- enligt reglerna i 6 kap 22 § första stycket 2 LEK,
- enligt reglerna i 27 kap 19 § rättegångsbalken
- enligt lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet.

Det finns ett antal uppgifter som inte omfattas av ersättningsföreskrifterna. Till dessa uppgifter hör bland annat uppgifter som lagrats av kommersiella skäl som är äldre än sex månader⁴⁷. Detsamma gäller för uppgifter som inte kan anses ingå i den uppräkningsen som anges i 6 kap 16 a §. Ett exempel på den sistnämnda typen är uppgift om den s.k. PUK⁴⁸-koden. Lagringsskyldigheten gäller för ”uppgift om abonnemang” och ”annan uppgift som angår ett särskilt meddelande”. PTS har bedömt att uppgift om PUK-kod vare sig kan anses vara en uppgift om abonnemang eller en annan uppgift som angår ett särskilt meddelande⁴⁹.

Ersättningsföreskrifterna omfattar inte heller själva innehållet i meddelanden. Ett sådant utlämnande sker med stöd av reglerna om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, se 27 kap i rättegångsbalken.

7.2 Schablonmodellen

Tjänsteleverantörerna varierar mycket i storlek vad gäller antalet abonnenter men också i antalet utlämnanden. Detta gör att modellen med all säkerhet kommer innebära att vissa utlämnanden kommer att ersättas i överkant medan

---

⁴⁷ Uppgifter som lagras av kommersiella skäl lagras med stöd av abonnenternas samtycke och kan bland annat användas för marknadsföring eller för att tillhandahålla andra tjänster där uppgifterna behövs.

⁴⁸ Personal Unblocking Key – en kod kopplad till SIM-kortet som gör det möjligt för abonnenten att låsa upp ett låst SIM-kort.

⁴⁹ Bestämmelsen i 6 kap 16 a § kopplar lagringsskyldigheten till 6 kap 20 § första stycket 1 och 3 som reglerar uppgifter om abonnemang respektive annan uppgift som angår ett särskilt meddelande.

andra utlämnanden kommer att innebära större kostnader än den lagringsskyldige blir ersatt för. Modellen med schablonersättningar med förutbestämda nivåer kommer dock över lag att resultera i lägre administrationskostnader och möjliggöra en effektivare handläggning än om kostnaden för varje enskilt utlämnande skulle beräknas. Detta är också i överensstämmelse med vad som uttalas i förarbetena⁵⁰.

7.3 Vilka ersättningar får tjänsteleverantörerna idag?

Ersättningen till tjänsteleverantörerna för utlämnande av uppgifter för brottsbekämpande ändamål vilar idag på förhandlade avtal mellan de brottsbekämpande myndigheterna och tjänsteleverantörerna.

Dessa avtal varierar mycket till villkor och ersättningsnivåer. Man kan konstatera att de föreskrifter till ersättning som avhandlas i denna rapport skulle innebära högre eller lägre ersättningar än de ersättningar som gäller idag beroende på ärendetyp och tjänsteleverantör.

---

⁵⁰ Prop. 2010/11:46 s. 70.

Bilaga 1 – Regeringens förordning över vilka uppgifter som ska lagras

1 Förordningen om elektronisk kommunikation (FEK)

Enligt 39 § FEK ska följande lagras när det gäller telefonitjänst:

- uppringande nummer,
- uppringt nummer och nummer som samtalet styrs till,
- uppgifter om uppringande och uppringd abonnent och, i förekommande fall, registrerad användare,
- datum och spårbar tid då kommunikationen påbörjades och avslutades, och
- uppgifter om den eller de tjänster som har använts.

Enligt 40 § FEK ska, när det gäller telefonitjänst via en mobil nätanslutningspunkt, utöver det som anges i 39 §, följande lagras:

- uppringandes och uppringds abonnemangsidentitet och utrustningsidentitet, lokaliseringssuppgifter för kommunikationens början och slut, och
- datum, spårbar tid och lokaliseringssuppgifter för den första aktiveringen av en förbetald anonym tjänst.

41 § FEK anger att när det gäller telefonitjänst via en mobil nätanslutningspunkt ska, utöver det som anges i 39 och 40 §§, följande lagras:

- uppringandes och uppringds ip-adresser,
- datum och spårbar tid för på- och avloggning i den eller de tjänster som använts, och
- uppgifter som identifierar den utrustning där kommunikationen slutligt avskiljs från den lagringsskyldige till den enskilda abonnenten.

Om den som slutligt avskiljer kommunikationen till den enskilda abonnenten är någon som inte omfattas av 6 kap. 16 a § LEK, ska första stycket 3 gälla för den som avskiljer kommunikationen till den som slutligt avskiljer kommunikationen till den enskilda abonnenten.

När det gäller meddelandehantering ska, enligt 42 § FEK, följande lagras: avsändares och mottagares nummer, ip-adress eller annan meddelandeadress,

- uppgifter om avsändande och mottagande abonnent och, i förekommande fall, registrerad användare,
- datum och spårbar tid för på- och avloggning i den eller de tjänster som använts,
- datum och spårbar tid för avsändande och mottagande av meddelande, och
- uppgifter om den eller de tjänster som har använts.

Enligt 43 § FEK ska följande lagras när det gäller internetåtkomst och tillhandahållande av kapacitet för att få internetåtkomst (anslutningsform):

- användares ip-adress,
- uppgifter om abonnent och, i förekommande fall, registrerad användare,
- datum och spårbar tid för på- och avloggning i tjänsten som ger internetåtkomst,
- den typ av kapacitet för överföring som har använts, och
- uppgifter som identifierar den utrustning där kommunikationen slutligt avskiljs från den lagringskyldige till den enskilda abonnenten.

Om den som slutligt avskiljer kommunikationen till den enskilda abonnenten är någon som inte omfattas av 6 kap. 16 § LEK, ska första stycket 5 gälla för den som avskiljer kommunikationen till den som slutligt avskiljer kommunikationen till den enskilda abonnenten.